

Beleid Graffitibestrijding Gemeente Kampen

Gemeente Kampen
Team Civiele Werken (BOR)
2018 - 2023

Inhoud

1. Inleiding
2. Wat is graffiti?
3. Huidige situatie in Kampen
4. Aanpak graffiti
5. Wettelijk kader
6. Betrokken partijen
7. Kosten
8. Conclusie

Bijlage: aanvraagformulier verwijderen graffiti

1. Inleiding

Een schone leefomgeving is belangrijk voor de leefbaarheid en het veiligheidsgevoel van inwoners. Bekladding van muren en straatmeubilair kan een bron van ergernis zijn. Een adequaat graffiti-beleid is daarom van belang. In 2012 heeft het College het beleid op bepaalde onderdelen bijgesteld, onder meer op het gebied van verantwoordelijkheid, de meldingsprocedure en de kosten. Nu, vijf jaar later, kan worden geconcludeerd dat de regelingen die toen zijn getroffen goed werken.

2. Wat is graffiti?

Graffiti is een van oorsprong Italiaans woord. Het betekent letterlijk "ingekraste tekeningen". Graffiti is van alle tijden: de rotstekeningen, de hiërogliefen, het hartje in de boom. De laatste decennia bedoelen we met graffiti de met spuitbus aangebrachte tekeningen en teksten in de openbare ruimte. Het is in de jaren '70 overgewaaid vanuit Amerika en werd vooral een populair uitingsmiddel bij kunstenaars en maatschappijkritische groeperingen.

Er zijn twee soorten graffiti:

Pieces

Soms zijn het echte kunstwerken ("pieces") en zijn de graffiti-spuiters gedoogd of zelfs uitgenodigd zodat de aangewezen plek wordt verfraaid en hiermee voorkomen wordt dat andere spuiters willekeurig de plek besmeuren. Het maken van een dergelijk piece kost veel tijd en als het illegaal gebeurt zal de "piecer" een plek en tijdstip uitzoeken waarbij hij niet snel wordt betrapt (onder een brug, in fietstunnels).

Tags

De losse kreten, initialen, symbolen worden tags genoemd. De tagger wil zoveel mogelijk zijn “handtekening” achterlaten op drukbezochte en goed zichtbare plaatsen. In korte tijd worden meerdere objecten beklad, vaak met één opvallende kleur verf uit een spuitbus, of dikke viltstift.

3. Huidige situatie in Kampen

Waar het aantal meldingen bij het Klant Contact Centrum over graffiti in 2007, 2008 en 2009 nog op de tientallen per jaar lag, zien we in de cijfers vanaf 2010 een gemiddeld aantal meldingen van 11 per jaar. Daarbij moet worden opgemerkt dat in de jaren voor 2010 veel meldingen afkomstig waren van Stadstoezicht en/of dezelfde burger. En dat graffiti op huurwoningen bijvoorbeeld tegenwoordig moeten worden gemeld bij de verhuurder. Ook komen niet alle meldingen binnen bij het KCC. Desondanks geven de cijfers wel een indicatie.

Bij het KCC zijn de volgende aantallen meldingen over graffiti binnengekomen:

Jaar	Aantal	Opmerking over melding	Locatie graffiti
2010	8	1x door stadstoezicht.	7x straatmeubilair, 1x gemeentelijk gebouw
2011	13	1x door stadstoezicht, 2x door ambtenaar	4x straatmeubilair, 7x gemeentelijk gebouw, 3x waterbouw
2012	18		9x straatmeubilair, 8x gemeentelijk gebouw, 1x wegen
2013	11	1x door politie	2x straatmeubilair, 9x gemeentelijk gebouw
2014	10		4x straatmeubilair, 4x gemeentelijk gebouw, 2x wegen
2015	4		2x straatmeubilair, 2x gemeentelijk gebouw
2016	14	3x door ambtenaar	5x straatmeubilair, 7x gemeentelijk gebouw, 2x wegen

4. Aanpak graffiti

Over graffiti is afgesproken dat deze bij de jaarlijkse “schoonmaakactie binnenstad” wordt geïnventariseerd en verwijderd van banken, speeltoestellen, afvalbakken en dergelijke. Team Civiele Werken zorgt dan voor de uitvoering.

Eén keer per jaar schoonmaken is uiteraard niet genoeg om de openbare ruimte vrij te houden van graffiti. Daarom verwijdert de gemeente Kampen ook ad hoc graffiti. Want snel verwijderen van graffiti is een bewezen doeltreffende manier om nieuwe graffiti te voorkomen.

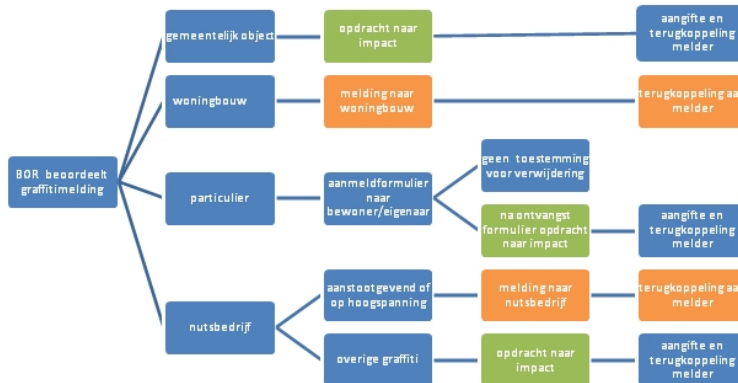
Meldingen opdelen

Voor een schoonmaakopdracht wordt sinds 2012 onderscheid gemaakt tussen gemeentelijke en overige eigendommen. Hiermee wordt bereikt dat de gemeente niet langer altijd opdrachtgever is en niet meer voor alle kosten opdraait. Ook wordt hiermee voorkomen dat de gemeente altijd aansprakelijk is voor eventuele schade door de schoonmaakwerkzaamheden. Bedrijven en woningbouwverenigingen hebben een eigen verantwoordelijkheid om graffiti te verwijderen. Kleine gevallen van graffiti op eigendommen van particulieren worden wel door de gemeente verwijderd tot een maximumbedrag van 300 euro per object per jaar. De eigenaar moet hiervoor een toestemmingsformulier ondertekenen (zie bijlage).

Het verwijderen van graffiti is een specialistisch werk waarvoor specifieke middelen nodig zijn. Voor de schoonmaak van gemeentelijke objecten, wegen en gebouwen en bij particulieren schakelt de gemeente voornamelijk de sociale werkvoorziening IMPact in. Dit levert een lage kostprijs, maatschappelijke betrokkenheid en goede resultaten op. In het oog springende objecten in de binnenstad worden

zoveel mogelijk meteen schoongemaakt door een medewerker van de gemeentereiniging zodra hij graffiti tegenkomt bij zijn ronde.

Team Civiele Werken categoriseert en behandelt de meldingen van het KCC als volgt:

De medewerker van Civiele Werken stelt aan de hand van de melding vast om wat voor object en type graffiti het gaat. Indien de melding moet worden doorgestuurd, gebeurt dit dezelfde dag.

Zodra het een gemeentelijk gebouw betreft of een particulier en het toestemmingsformulier van deze particulier ondertekend is ontvangen, krijgt IMPact groen licht voor de schoonmaakactie. Zowel vóór als na de schoonmaak maakt IMPact foto's. Deze foto's worden door Civiele Werken meegestuurd met de aangifte bij de politie.

Indien het aanmeldformulier niet terugkomt, zal de medewerker van Civiele Werken contact opnemen met de eigenaar om vast te stellen waarom geen toestemming wordt verleend. Een reden waarom geen toestemming wordt verleend, kan zijn omdat de eigenaar zelf al maatregelen heeft genomen voor het verwijderen. Mocht de eigenaar niet willen meewerken aan verwijdering, dan is een gemeentelijke aanschrijving -vergelijkbaar met aanschrijvingen in verband met achterstallig onderhoud- mogelijk.

5. Wettelijk kader

APV

Over graffiti staat het een en ander vermeld in de Algemene plaatselijke verordening (APV). Volgens artikel 2.4.2, lid 1 APV is "het verboden de weg of dat gedeelte van een onroerende zaak dat vanaf de weg zichtbaar is te bekrassen of te bekladden". In artikel 2.4.2 lid 2 APV staat vermeld: "Het is verboden zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbende op de weg of op dat gedeelte van een onroerende zaak dat vanaf de weg zichtbaar is; een aanplakbiljet of ander geschrift, afbeelding of aanduiding, aan te plakken of op andere wijze aan te brengen; met kalk, krijt, teer of een kleur- of verfstof enige afbeelding, letter, cijfer of teken aan te brengen".

Met deze verordening is het mogelijk te handhaven, maar in de praktijk is de pakkans laag en is de graffiti nog steeds aanwezig.

Welstandsnota

Indien een woningbezitter niet overgaat tot het (laten) verwijderen van de graffiti kan dit jaren blijven zitten. In de Welstandsnota wordt verwezen naar de Woningwet, art 19 Ww "In Kampen geldt dat bij ernstige strijd met redelijke eisen van welstand er sprake moet zijn van een exces, dat wil zeggen een buitensporigheid in het uiterlijk die ook voor niet deskundigen zichtbaar en onmiskenbaar is." In de praktijk zal dit artikel als handhavend middel slecht werken, waardoor graffiti jarenlang aanwezig kan blijven.

6. Betrokken partijen

Gemeente

Stadstoezicht heeft vooral in de binnenstad een signalering- en meldfunctie.

Het KCC inventariseert de meldingen en team Civiele Werken is opdrachtgever voor het verwijderen van graffiti op gemeentelijke objecten. De gemeente heeft hierin een voorbeeldfunctie en zal altijd zo spoedig mogelijk opdracht verstrekken. Monumentenzorg wordt ingeschakeld indien het een monument betreft.

IMPact

IMpact voert de schoonmaak in opdracht uit. IMpact is zelf verantwoordelijk voor de door IMpact veroorzaakte schade. Hiertoe heeft IMpact een WA-verzekering afgesloten. Indien er kans is op schade van de ondergrond (poreus materiaal, schilderwerk) wordt altijd overlegd met de eigenaar van het object. Zowel voor als na de schoonmaak maakt de medewerker foto's van het object. In het contract dat de gemeente met IMpact sluit wordt een vrijwaringbepaling opgenomen (dat IMpact de gemeente vrijwaart voor alle schade als gevolg van aanspraken van derden die verband houden met of voortvloeien uit uitvoering van de werkzaamheden).

Politie

Van graffiti kan aangifte gedaan worden bij de politie. Zij maakt dan proces verbaal op en verzamelt bewijslast tegen de daders. Als de dader(s) wordt/worden opgepakt kunnen de gemaakte kosten van verwijdering worden verhaald op de dader(s). De gemeente doet altijd aangifte bij de politie. Als de gemeente aangifte doet en de kosten van verwijdering betaalt, maakt zij ook aanspraak op de verhaalkosten.

Particulieren

Een particulier kan zich moeilijk beschermen tegen graffiti. Gelukkig is de graffiti die we in Kampen zien op particuliere eigendommen gering en bestaat voornamelijk uit tags. Omdat deze goed moeten opvallen, zien we dit kladderwerk vooral in de binnenstad en komt het vaak voor in clusters op zowel gemeentelijk als particulier eigendom. De particulier kan de gemeente vragen de schoonmaakopdracht uit te laten voeren middels het aanvraagformulier "verwijderen van graffiti op uw pand" (zie bijlage).

Woningbouwvereniging

De meeste huurwoningen in de gemeente zijn van Stichting Deltawonen. Deze woningbouwvereniging is zelf actief in het verwijderen van graffiti. Mocht er sprake zijn van een bekladding op een van de panden dan laat zij dit zo snel mogelijk verwijderen. Meldingen van graffiti op panden van woningcorporaties worden door de medewerker van Civiele Werken doorgestuurd naar de verhuurder.

Nutsbedrijven

Veruit de meeste tags op niet-gemeentelijke objecten worden geplaatst op de veelal grijze verdeelkasten van o.m. Enxsis en KPN. Het beleid van al deze bedrijven is dat zij de zogenaamde aanstootgevende (haatdragende) teksten binnen 48 uur na melding laten verwijderen. Enxsis heeft daarnaast een contract met een reclamebedrijf dat zeer regelmatig de verdeelkasten schoonmaakt. Algemene bekladding wordt door enkele bedrijven verwijderd tijdens een jaarlijkse inspectieronde, anderen laten het jaren zitten. Steeds meer nutsbedrijven letten erop dat de behuizing vandalismeproof wordt: verf en inkt zijn dan eenvoudig zonder speciale middelen te verwijderen.

7. Kosten

De gemeente reserveert jaarlijks een bedrag voor het verwijderen van graffiti. Dit is bij de nieuwe aanpak in 2012 gehalveerd van ruim 12.000 euro naar 5267 euro per jaar. Door de schoonmaakwerkzaamheden uit te besteden aan IMpact kan worden gewerkt met een laag uurtarief. Voor 2017 is 6040 euro begroot. Uit dit budget worden ook speciale schoonmaakacties en het verwijderen van stickers betaald.

	2014	2015	2016
Inzet IMpact	12 keer	6 keer	9 keer
Kosten IMpact	1866,14	777,55	708,15
Inzet uren eigen dienst	20,5	2	9
Kosten eigen dienst	1032	94	459
Totaal graffiti bestrijding	€ 2898.14	€ 871.55	€ 1167.15
2017			
Uurtarief Impact		14,95	
Kosten schoonmaakmiddel		21,86/liter	
Kosten stoomcleaner		24,16/uur	
Uurtarief eigen dienst		34,00	
Begroot voor 2017		€ 6040	

Graffiti op particulier bezit wordt alleen verwijderd op kosten van de gemeente tot een maximum van €300, - per object per jaar indien de eigenaar/bewoner vooraf de verklaring invult. Door de schoonmaakkosten te limiteren, wordt verwacht dat ook de eigenaar zelf maatregelen neemt bij herhaling. Dit kan door het aanbrengen van een verfwerende coating op de muur, deze kosten zijn voor de eigenaar.

Ook de “algemene” graffiti op veilige nutskasten blijft op kosten van de gemeente verwijderd worden. Er wordt voor deze aanpak gekozen omdat alleen dan een snelle verwijdering gegarandeerd is en de stad schoon blijft. Nutsbedrijven hebben zelf een inspanningsverplichting om aanstootgevende graffiti binnen 48 uur te verwijderen.

8. Conclusie

Graffitiverwijdering levert een belangrijke bijdrage aan de schoon- en veiligheidsbeleving en de aantrekkelijkheid van Kampen voor bewoners en bezoekers.

De overlast met betrekking tot graffiti is stabiel te noemen. Het aantal meldingen bij het KCC is met gemiddeld 11 in de laatste zes jaar niet schrikbarend. Doordat een deel van de meldingen kan worden doorverwezen naar woningcorporaties en bedrijven houden we voldoende financiële middelen over om ook particuliere panden gratis van graffiti te ontdoen.

VERWIJDEREN VAN GRAFFITI OP UW PAND

Graffiti ontsiert het straatbeeld en valt onder het begrip vandalisme. Het snel verwijderen van graffiti levert een belangrijke bijdrage aan de schoon- en veiligheidsbeleving. Daarom biedt de gemeente Kampen aan de kosten voor het verwijderen van graffiti van uw pand te betalen met een maximum van € 300,00 per jaar. De gemeente Kampen geeft opdracht aan een schoonmaakbedrijf de graffiti binnen vijf dagen te verwijderen.

Eigenaar of gebruiker van een pand

De aanbieding geldt als u eigenaar of gebruiker bent van een pand. U kunt zich hiervoor aanmelden door onderstaand formulier in te vullen en te ondertekenen.

Woningcorporatie

Woont u in een woning van een woningcorporatie, dan moet u graffiti daar melden.

De woningcorporatie regelt vervolgens zelf het verwijderen van graffiti, dat doet de gemeente niet. U hoeft onderstaand formulier hiervoor niet in te vullen.

Overheidsgebouw of object

Graffiti op een pand of object (lantaarnpaal, stroomhuisje) dat van de gemeente of overheid is, kunt u melden via het Servicemeldpunt van de gemeente. U hoeft onderstaand formulier hiervoor niet in te vullen.

AANVRAAGFORMULIER

Ik ben eigenaar bewoner/huurder beheerder

Via dit formulier vraag ik de gemeente Kampen de graffiti van hierna genoemd pand te laten verwijderen. Ik verklaar hiervoor toestemming te hebben van de eigenaar/verhuurder/beheerder van het pand.

Naam aanvrager: _____

Adres pand: _____

Straat, huisnummer: _____

Postcode, plaats: _____

Telefoonnummer(s): _____

E-mail: _____

Ik verklaar dit formulier naar waarheid te hebben ingevuld en ga akkoord met de Algemene Voorwaarden die op deze aanvraag van toepassing zijn.

Plaats _____ Datum _____

Handtekening: _____

U kunt het formulier ondertekend versturen naar Gemeente Kampen, t.a.v. de heer H. Bastiaan, Civiele Werken, Postbus 5009, 8260 GA Kampen. Heeft u vragen over het invullen van het formulier of over de verdere behandeling van uw aanvraag, dan kunt u contact opnemen met het team Civiele Werken, via 14 038 of via e-mail h.bastiaan@kampen.nl

ALGEMENE VOORWAARDEN VOOR HET LATEN VERWIJDEREN VAN GRAFFITI

De melder dient vooraf via de verklaring van toestemming schriftelijk toestemming te geven voor de schoonmaak. Indien de melder niet de eigenaar/verhuurder/beheerder is van het pand is, dient de melder vooraf te kunnen aantonen dat hij toestemming heeft van de eigenaar/verhuurder/beheerder van het pand om de graffiti te laten verwijderen.

De melder verleent toestemming aan de gemeente om het op het toestemmingsformulier vermelde pand of object schoon te laten maken door een door de gemeente in te schakelen schoonmaakbedrijf. Doel is het pand te ontdoen van graffiti.

De melder machtigt de gemeente om namens hem de vervuiling te registreren en namens hem aangifte te doen van de vervuiling bij de politie.

De melder draagt voor zover mogelijk zijn vordering op de dader(s) tot vergoeding van de schade ten gevolge van de vervuiling om niet over aan de gemeente. Desgevraagd zal de melder daartoe een akte van cessie ondertekenen. Mocht de melder niet de eigenaar/verhuurder/beheerder van het pand zijn, dan dient de melder zich ervoor in te spannen dat de eigenaar/verhuurder/beheerder van het pand zijn vordering op de dader(s) tot vergoeding van de schade ten gevolge van de vervuiling om niet aan de gemeente overdraagt en desgevraagd daartoe een akte van cessie ondertekent.

De gemeente aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor schade als gevolg van de door het schoonmaakbedrijf uitgevoerde werkzaamheden, waaronder begrepen het ontstaan van kleurverschillen in de gereinigde ondergrond van het pand als gevolg van het plaatselijk verwijderen van vervuiling. Het schoonmaakbedrijf is zelf verantwoordelijk voor de door het schoonmaakbedrijf veroorzaakte schade.

Indien de melder het pand niet zelf in gebruik heeft, zorgt hij er voor dat de gebruiker op de hoogte wordt gesteld van de schoonmaak. De melder zorgt er ook voor dat de gebruiker – indien nodig – medewerking verleent aan het schoonmaakbedrijf om de vervuiling te kunnen verwijderen.

De gemeente betaalt de rekening van het door de gemeente ingeschakelde schoonmaakbedrijf met een maximum van €300,- exclusief BTW, per jaar per pand. Indien de kosten van de schoonmaakactie méér zijn, worden de meerkosten door de gemeente in rekening gebracht bij melder.

Indien daartoe aanleiding is – bijvoorbeeld in geval van een monumentaal of beeldbepalend pand/object, waarop een aan de specifieke omstandigheden aangepast anti-graffitisysteem moet worden aangebracht, dat met daarop afgestemde reinigingsmiddelen en –methoden moet worden behandeld, die buiten het contract met het schoonmaakbedrijf vallen – kunnen tussen de gemeente, de melder en het schoonmaakbedrijf aanvullende of van deze voorwaarden afwijkende afspraken worden gemaakt. Indien

daaraan meerkosten verbonden zijn, worden deze bij de melder in rekening gebracht. In de graffiti-schoonmaak is het aanbrengen van een beschermende laag (graffiticoating) niet inbegrepen.